

(ร่าง) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ
และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ....

เพื่อให้การแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรและบริหารการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพผลที่ยั่งยืน สร้างความมั่นใจและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ .../... เมื่อวันที่ .....พ.ศ. .... จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญา และระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

“สำนักงานปลัดกระทรวง” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

“มาตรฐานการอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตร และข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา

“มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตร คุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาซึ่งมีผลบังคับใช้ในขณะนั้น

“มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัด สำหรับใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แต่ละระดับ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาซึ่งมีผลบังคับใช้ในขณะนั้น

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาที่ได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการอุดมศึกษา

“ผู้ตรวจสอบ” หมายความว่า บุคคลที่คณะกรรมการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ทำหน้าที่ตรวจสอบหรือพิจารณาหลักสูตร และทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

“ระบบการบริหารจัดการศึกษา” หมายความว่า การบริหารและการจัดการกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่การออกแบบหลักสูตร การรับนักศึกษา การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการจัดการศึกษา การสำเร็จการศึกษา การบริหารคุณภาพเชิงผลลัพธ์ การประกันคุณภาพ ที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน

“การดำเนินการจัดการศึกษา” หมายความว่า การดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาตรงตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด มีความรู้ ทักษะ และลักษณะส่วนบุคคลเหมาะสมในการประกอบอาชีพ และผู้ใช้บัณฑิตมั่นใจว่าบัณฑิตมีสมรรถนะเป็นไปตามที่คาดหวัง

หมวดที่ ๑

การแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ และหน้าที่และอำนาจ

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบที่มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ด้านระบบการบริหารจัดการศึกษา ด้านระบบการบริหารคุณภาพ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบหลักสูตรและการดำเนินการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบจะต้องผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนผู้ตรวจสอบตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๔ ให้ผู้ตรวจสอบ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบหลักสูตรหรือพิจารณาหลักสูตร โดยดำเนินการตรวจสอบระบบการบริหารจัดการศึกษา

(๒) ตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา โดยดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรตามที่สถาบันอุดมศึกษาออกแบบไว้

(๓) เข้าไปตรวจสอบระบบการบริหารจัดการศึกษาและการดำเนินการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ตามที่กฎหมายกำหนด

(๔) ขอให้บุคคลมาชี้แจงหรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานใดเพื่อประกอบการพิจารณา

(๕) ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการศึกษาแก่สถาบันอุดมศึกษาที่ขอรับการตรวจสอบ

(๖) เสนอคณะกรรมการเพื่อรับรองหรือไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตร

(๗) ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ เพื่อพัฒนาระบบตรวจสอบหลักสูตร ระบบตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา และระบบการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตร

ข้อ ๕ ในการดำเนินการตามข้อ ๔ (๓) ให้ผู้ตรวจสอบแจ้งแผนการตรวจสอบแก่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อเตรียมการล่วงหน้า และให้แสดงบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐและหนังสือแต่งตั้งหรือมอบหมายจากคณะกรรมการ

หมวดที่ ๒

การตรวจสอบหรือการพิจารณาหลักสูตร และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา

ข้อ ๖ เมื่อสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติหลักสูตร ทั้งหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุงที่ ครบกำหนดเวลารับรอง และแจ้งต่อสำนักงานปลัดกระทรวงแล้ว ให้ผู้ตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งหรือ มอบหมายตามข้อ ๓ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบหลักสูตรหรือพิจารณาหลักสูตร

๑.๑) ให้มีการตรวจสอบโดยเน้นที่เอกสาร ข้อมูล และหลักฐาน ทั้งนี้ อาจมีการตรวจสอบ ณ สถานที่จัดการเรียนการสอนกรณีมีความจำเป็น โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๘๐ วัน นับจากวันที่สำนักงานปลัดกระทรวงได้รับเรื่อง โดยเป็นหลักสูตรที่เปิดการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา ตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติ

๑.๒) ให้ผู้ตรวจสอบอย่างน้อย ๒ คน ดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรหรือ พิจารณาหลักสูตร ภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับมอบหมาย โดยประเมินการออกแบบการจัดการเรียน การสอนและระบบการบริหารจัดการศึกษา ว่าตอบสนองตรงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและ ผู้เรียน และเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการเรียนการสอน และระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ออกแบบ มีความพร้อมในการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ แล้วเสนอผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการพิจารณา โดยผู้ตรวจสอบจะพิจารณาประเด็น ดังนี้

๑.๒.๑) ความสอดคล้องของหลักสูตรกับทิศทางนโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนากำลังคนของประเทศ และตามพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ของสถาบันที่สอดคล้องกับการจัดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา

๑.๒.๒) ความเสี่ยงและผลกระทบจากภายนอก อาทิ การเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยี นโยบาย และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ในบริบทโลก

๑.๒.๓) ผลสำรวจจากการรับฟังความคิดเห็นจากผู้บัณฑิต นักศึกษา และนักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนในหลักสูตร

๑.๒.๔) ความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ การออกแบบการ จัดการเรียนการสอน และระบบการบริหารจัดการศึกษา ตามที่กำหนดในมาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษาและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ทั้งนี้ กรณีหลักสูตรปรับปรุงให้พิจารณาประเด็นเพิ่มเติม ได้แก่ ผลการ ดำเนินงานของหลักสูตรที่ผ่านมา ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต องค์กรวิชาชีพ ศิษย์เก่า ตลอดจนข้อร้องเรียนจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกและบุคคลภายในสถาบันอุดมศึกษา และผล การประเมินคุณภาพภายนอกระดับหลักสูตร (ถ้ามี)

(๒) ตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา

๒.๑) ให้มีการตรวจสอบทั้งเอกสาร ข้อมูล หลักฐาน และการตรวจสอบ ณ สถานที่จัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม โดยกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ ดังนี้

๒.๑.๑) ระดับอนุปริญญา ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี หลังจากคณะกรรมการแจ้งผลการตรวจสอบหลักสูตรหรือพิจารณาหลักสูตร

๒.๑.๒) ระดับปริญญาตรี ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี
หลังจากคณะกรรมการแจ้งผลการตรวจสอบหลักสูตรหรือพิจารณาหลักสูตร

๒.๑.๕) ระดับปริญญาโท ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี
หลังจากคณะกรรมการแจ้งผลการตรวจสอบหลักสูตรหรือพิจารณาหลักสูตร

๒.๑.๖) ระดับปริญญาเอก ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี
๖ เดือน หลังจากคณะกรรมการแจ้งผลการตรวจสอบหลักสูตรหรือพิจารณาหลักสูตร

๒.๑.๖) ระดับปริญญาประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือประกาศนียบัตร
บัณฑิตชั้นสูง ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน หลังจากคณะกรรมการแจ้งผลการตรวจสอบหลักสูตร
หรือพิจารณาหลักสูตร

๒.๒) ให้ผู้ตรวจสอบอย่างน้อย ๓ คน ประเมินการดำเนินการจัดการศึกษา
ตามระบบการบริหารจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมั่นใจว่าจะได้รับการพัฒนาตรง
ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด มีความรู้ และทักษะเพียงพอในการประกอบอาชีพ และผู้ใช้บัณฑิตมั่นใจว่า
บัณฑิตมีสมรรถนะเป็นไปตามที่คาดหวัง ภายใน ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับมอบหมาย แล้วเสนอผลการ
ตรวจสอบให้คณะกรรมการพิจารณารับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตร โดยผู้ตรวจสอบจะพิจารณา
ประเด็น ดังนี้

๒.๒.๑) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ กรณีหลักสูตรที่มีผู้สำเร็จ
การศึกษาแล้วให้ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาด้วย

๒.๒.๒) การดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการศึกษาที่
ออกแบบไว้

๒.๒.๓) การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๗ รายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบ คุณสมบัติ การได้มาซึ่งผู้ตรวจสอบ ขั้นตอน
กระบวนการ ระยะเวลา และประเด็นการตรวจสอบให้เป็นไปตามแนวทางหรือคู่มือที่คณะกรรมการกำหนด

หมวดที่ ๓

การพิจารณาผลการตรวจสอบและการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตร

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบหลักสูตรหรือพิจารณาหลักสูตรของ
สถาบันอุดมศึกษา ตามข้อ ๖ (๑) แล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีสอดคล้องตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้คณะกรรมการโดยสำนักงาน
ปลัดกระทรวงแจ้งผลการตรวจสอบแก่สถาบันอุดมศึกษาภายใน ๑๘๐ วัน นับจากวันที่สำนักงานปลัดกระทรวง
ได้รับเรื่อง เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาตามระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ออกแบบไว้

(๒) กรณีไม่สอดคล้องตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้คณะกรรมการโดยสำนักงาน
ปลัดกระทรวงแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานภายในระยะเวลา
ที่กำหนด และในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหาย คณะกรรมการจะแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาระงับการ
ดำเนินการตามหลักสูตรนั้นไว้ก่อนก็ได้

ข้อ ๙ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาผลการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษา ตามข้อ ๖ (๒) แล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีสอดคล้องตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้ประกาศรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว โดยมีระยะเวลา ๕ ปีนับตั้งแต่รับนักศึกษารุ่นแรกของหลักสูตร และให้สำนักงานปลัดกระทรวงแจ้งเรื่องดังกล่าวต่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลและสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ การดำเนินการรับรองมาตรฐานข้างต้นต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนที่ผู้เรียนรุ่นแรกจะสำเร็จการศึกษา

ทั้งนี้ ในช่วงเวลาการรับรอง ๕ ปีนั้น ให้สถาบันกำกับดูแลหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

(๒) กรณีไม่สอดคล้องตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้คณะกรรมการโดยสำนักงานปลัดกระทรวงแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการแก้ไขตามประเด็นที่ไม่สอดคล้องภายในระยะเวลาที่กำหนดดังนี้

๒.๑) กรณีสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการแก้ไขตามประเด็นที่ไม่สอดคล้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาต่อไป

๒.๒) กรณีสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการแก้ไขตามประเด็นที่ไม่สอดคล้องภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้สถาบันอุดมศึกษาหยุดการดำเนินการหลักสูตร หรือดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นต่อไป โดยให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ข้อ ๑๐ หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาใดที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาโดยหน่วยงานประเมินหรือรับรองคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาอื่น หรือสาขาวิชา หรือสถาบันอุดมศึกษาใดได้รับการจัดอันดับในระดับสูงของโลกจากหน่วยงานระดับนานาชาติซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง สถาบันอุดมศึกษานั้นอาจเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่อประกาศรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๑ กรณีที่ครบระยะเวลาการรับรองหลักสูตร และสถาบันอุดมศึกษาประสงค์จะเสนอให้คณะกรรมการรับรองหลักสูตรนั้นต่อไป ให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอขอรับรองหลักสูตรตามข้อ ๖ ต่อคณะกรรมการก่อนครบกำหนดอายุการรับรองภายในระยะเวลา ๑๘๐ วัน

หมวดที่ ๔

การอุทธรณ์และคุ้มครองผู้เรียน

ข้อ ๑๒ กรณีสถาบันอุดมศึกษามีความเห็นขัดหรือแย้งกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการตามข้อ ๘ (๒) และข้อ ๙ (๒) วรรคสาม สถาบันอุดมศึกษาสามารถอุทธรณ์ผลการพิจารณาได้ โดยยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผล

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่หลักสูตรไม่เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างร้ายแรง หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อส่วนรวม หรือมีการไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตร หรือถูกระงับการดำเนินการตามหลักสูตร อันมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน หรือการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียน ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการแก้ไขและเยียวยาผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบด้วย

การดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดตามวรรคหนึ่งไม่มีผลให้สถานบันอุดมศึกษาหรืออธิการบดีซึ่งเป็นผู้อนุมัติหรือรับผิดชอบในการดำเนินการอันเป็นเหตุให้เกิดผลตามวรรคหนึ่งพ้นจากความรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

ข้อ ๑๔ ในกรณีให้เห็นสมควร คณะกรรมการจะสั่งไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรก็ได้ แต่การไม่รับรองมาตรฐานการศึกษาดังกล่าว ไม่กระทบผู้สำเร็จการศึกษาไปก่อนแล้ว

หมวดที่ ๕ บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๕ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่ออกตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วจึงเสนอคณะกรรมการเพื่อขอรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตร

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ๒๕๖๔

(.....)

ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิก
ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา